

OCENA Dramska uprizoritev

Z lune do sneženega moža

SLAVKO PEZDIR

Ödon von Horváth: *Don Juan se vrne iz vojne*
 režija Dušan Jovanovič
 Mestno gledališče ljubljansko (MGL)
 premiera 13. 10. 2011

V jubilejni šestdeseti sezoni MGL so drugič na Slovenskem uprizorili dramo Ödona von Horvátha *Don Juan se vrne iz vojne* (*Don Juan kommt aus dem Krieg*, 1936; slovensko prazvedbo so v prevodu dr. Bruna Hartmana in režiji Aleša Jana leta 1982 uprizorili v Drami SNG Maribor). Fragmentarno besedilo v treh dejanjih in 24 prizorih je na novo prevedla Urška P. Černe, ob sodelovanju dramaturginje Diane Koloini ga je na prazno prizorišče v enovitem in celostno domišljenem odrskem zamahu tankočutno postavil režiser Dušan Jovanovič.

Von Horváthovo različico literarnega mita o neubranljivo privlačnem zapeljivcu in samozavestnem izzivalcu posvetnih in cerkvenih norm, odločilno zaznamovano s pogubnimi posledicami prve svetovne vojne in povojnega družbenega nereda, je tokrat uprizorilo deset igralk v vlogah 35 žensk in igralec v vlogi naslovnega junaka. Njegovo popotovanje z vojnih bojišč, grobišč in ruševin ter vročično in vztrajno iskanje dekliškega obraza nekdanje velike ljubezni v pokatakližmičnem okolju, ki se pomenljivo začinja dvajset minut pred uradno razglasitvijo premirja na prizorišču frontnega gledališča, ter po številnih spodletelih srečanjih z ženskami konča na zasneženem pokopališču, ob grobu nesojene neveste, izzveni kot še en neuspešen napor posameznika po polnokrvni uresničitvi ideala velike ljubezni. Po javno očitani pedofiliji in trpki ugotovitvi, da »na svetu zanj ni več prostora«, pa tudi kot beg in poslednji spravljeni umik k nesojeni nevesti, ki jo je s svojim lahkomišelnim ravnanjem nehote in nevede pogнал v pogubo blaznosti in smrti.

Za hitre in učinkovite menjave prizorišč, razpoloženi in pomenljive vizualne poudarke je z videoposnetki in neposrednimi videoprenosi skrbno

izbranih prvin in izrezov iz vsakdanjega mikrosveta ter občasno tudi človeškega telesa (še posebej obraza) na prosojni horizont za praznim odrom imenitno poskrbel scenograf in avtor videa Vadim Fiškin. Pri ustvarjanju presenetljivih stilizacij in drznih abstrakcij vsakdanje resničnosti so občasno za omizjem animacije predmetov v prosceniju z videokamero spretno in natančno sodelovale tudi protagonistke dogajanja. K zlahkni spektakularnosti ter učinkoviti časovni, socialni in značajski opredelitvi številnih oseb so pomemben delež prispevali kostumi Jelene Proković. Z mogočnimi zvočnimi in nežnimi glasbenimi poudarki je domišljeno stilizirane vidne podobe in vzdušje zaokrožal avtor glasbe Drago Ivanuša. S prvinami klasičnega baleta in standardnega umetnostnega drsanja je ustrezna razpoloženja pričarala koreografinja Sanja Nešković Peršin.

Nosilno vlogo Don Juana kot vsečasno ranljivega in nikoli zadoščenega slehernika, utrujenega in bolnega po vrnitvi z bojišč, presenetljivo hitro uspešnega v razmerah povojnega zasedanja poslovnih položajev in izkoriščanja brezštevilnih (ženskih) pričakovanj ter nazadnje (po obtožbi pedofilije) spet nerazumljenega, preganjanega in naposled moško sprijaznjenega z neuresničljivostjo svoje lahkomišelnosti in zlahka zapravljenega ljubezni, je v številnih mikropodrobnostih in sklenjenem loku »križevega pota« k poslednjemu spoznanju oživil Uroš Smolej. Med privrženimi partnerkami, ki so v več ženskih podobah spodbujale njegov moški ego ter ga obenem kdaj tudi najedale, velja posebej opozoriti na Mojco Funkl (zlasti v vlogi Dame) in Petro Veber Rojnik (v vlogi njene lezbične Ljubimke), Mirjam Korbar Žlajpah (v vlogi Matere stanodajalke), Barbaro Ribnikar (v vlogi njene mladoletno naivne Druge hčere), Stannio Boninsegna (v vlogi nepopustljivo maščevalne »nevestine« Stare mame) ter Tino Gunzek (v vlogi prvinsko radožive Dekle). Z vrsto likov so Don Juanovo »ozvezdje žensk« dopolnjevale še Iva Krajnc, Tjaša Železnik, Judita Zidar in Anja Drnovšek.

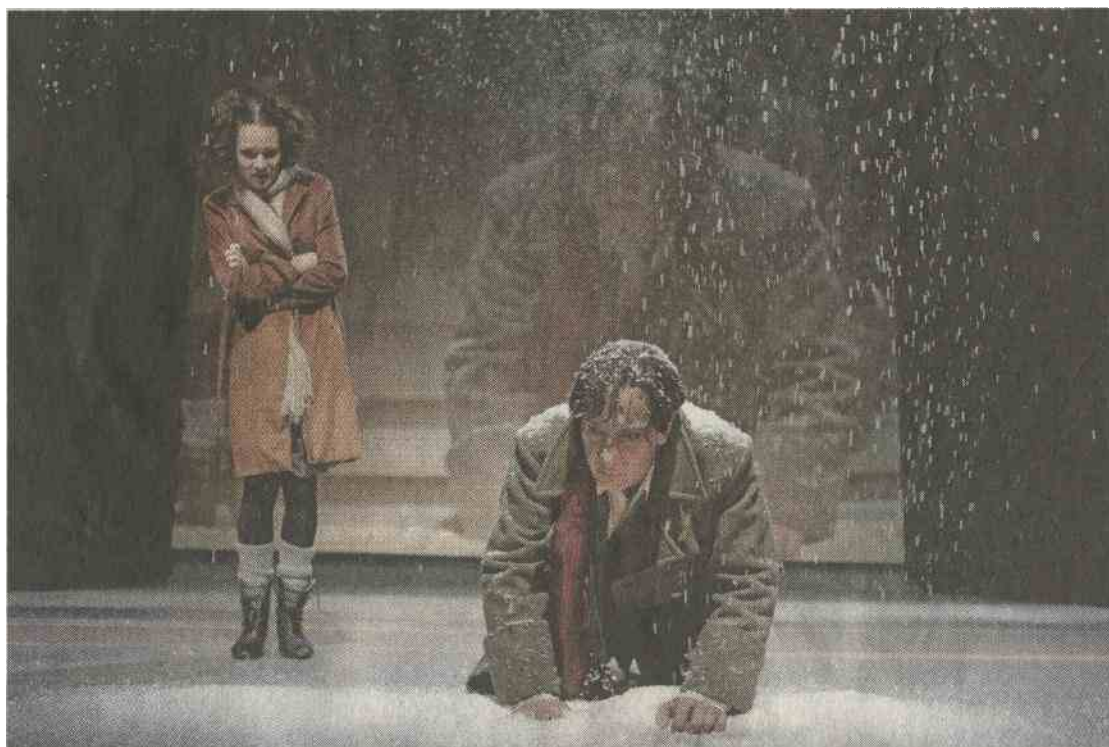
Stran / Page: 15

Doseg / Reach: 130000

Država / Country: SLOVENIA

Površina prispevka / Size: 402 cm²

2 / 2

ZBOGOM, SNEŽENI MOŽ – V sklepnem prizoru (pokopališče) na prizorišču scenografa in avtorja videa Vadima Fiškina ter v kostumih Jelene Proković Tina Gunzek (Dekla) in Uroš Smolej (Don Juan). FOTO BARBARA ČEFERIN